

rende Statsbeviser og nu i Dag har forelagt et Lovforslag om et nyt Statslaan. Vi har ikke nu første Behandling af Statslaanslovforslaget, og der har heller ikke været Lejlighed til at anstille videregaaende Overvejelser i Anledning af den Tale, som den højtærede Finansminister for et Øjeblik siden holdt, og derfor skal jeg ikke komme dybt ind paa dette Emne, men helt undgaa at omtale det kan jeg ikke her, hvor vi taler om den almindelige Stilling.

Jeg vil da sige, at der er meget gode Grunde for, at man allerede nu søger at tilvejebringe en Dækning for Statskassen ved et Laan. Det er udenfor enhver Tvivl, at dette Laan ikke vilde kunne søges i Udlandet. Jeg har nok set, at den norske Regering har optaget et mindre Laan i England — saa vidt jeg husker paa 600,000 £ —, men for det første er det sket paa byrdefulde Vilkaar, og for det andet knytter der sig den Betingelse til det, at det skal anvendes udelukkende til Betalinger i England. Det Laan kan man altsaa se bort fra og sige, at det var umuligt for den højtærede Finansminister at skaffe et nogenlunde tilstrækkeligt Laan i Udlandet, ja maaske overhovedet at skaffe et Laan dér til Vilkaar, som man kunde tage. Altsaa, det er Indlandet, vi har at falde tilbage paa, og dér er vi ikke væsentlig anderledes stillede end andre Lande; selv store, mægtige Lande maa i Perioder som denne bygge paa deres indre Ressourcer. Kursen er ganske vist ugunstigere end ved de to sidste indenlandske Statslaan, hvilke er dem, man nærmest kan anstille en Sammenligning med. Det første indenlandske Statslaan paa 3 Mill. Kr. var til en Kurs af 95, og det andet var til 94. Det store udenlandske Laan i 1912 var til 93 $\frac{1}{2}$, og dette Laan er til 92. Det er en Kurs, der er noget lavere end de tidligere, men det lægger jeg dog ikke saa megen Vægt paa, som jeg lægger paa det, at Tilbagebetalingen skal ske ved Udtrækning, altsaa kontant, deri tager jeg vel ikke fejl, saaledes har jeg forstaaet det. Dette er, som det er let at se, en meget betydelig Forringelse af Vilkaarene, idet vi gennemgaaende har kunnet præstere vore Afbetalinger paa vore Statslaan meget billigt med de synkende Kurser i de senere Aar, og med Hensyn til dette Laan vilde Tilbagebetalingen sandsynligvis stille sig endnu lettere, efter som Udsigterne for Fremtiden er. Men det skal tilbagebetales kontant, og det er et Minus, der er ikke saa lidt

væsentligere end Kursdifferencen. Men alligevel, alle Vegne maa man nu slutte Statslaan paa ugunstigere Vilkaar end ellers, og jeg finder ingen Anledning til at sige, at Kursen og Vilkaarene i det hele er for ugunstige, jeg kan endog give den højtærede Finansminister Ret i, at der for de forskellige Forsikringsinstitutioner og andre, der har deltaget i dette Laan, har været et Almenhensyn, et fædrelandsk Hensyn, som har været medbestemmende. Der er jo ingen, der holder af at binde sin Kapital for saa lang Tid, og der er ingen Tvivl om, at der i den Periode, hvori vi lever, og den, vi gaar i Møde, vilde have været Lejlighed for disse Institutioner til Fondsindkøb paa meget fordelagtige Vilkaar.

Dog vil jeg ikke nægte, at jeg med nogen Betænkelighed ser paa, at Laanet ikke er udbudt, men helt og holdent placeret hos enkelte Institutioner, og da særlig hos Forsikringsinstitutioner og andre, som ellers vilde have anbragt Midlerne i Udlaan til Kommuner, i Kreditforeningsobligationer eller i direkte Udlaan i fast Ejendom. Det kan nemlig ikke nægtes, at ved den Overenskomst, der, saa vidt jeg ved, strækker sig ikke blot over dette Aar, men ogsaa lægger Beslag paa de vedkommende Institutioners Midler i 1915 og 1916, udpumper vi i ikke ringe Grad en af de væsentligste Kilder til Kommunernes, til Landbrugets og Købstadshvervenes Forsyning med Laan, og det vil i høj Grad kunne mærkes — derom er der ingen Tvivl — paa Kursen paa vore Kommune-Kreditforeningsobligationer i den kommende Tid, hvilket igen vil paavirke Muligheden for Kommunerne til at sætte nye Arbejder i Gang. Jeg ved ikke, om Regeringen har under Overvejelse at raade Bod herpaa, f. Eks. ved direkte Udlaan af Statskassen til Kommunerne til offentlige Arbejder, der er ikke fremkommet bestemte Udtalelser herom, men jeg er ikke sikker paa, at det Laan, der her er Tale om, vil kunne strække til i saa Henseende, men maaske vil vi under Sagens videre Gang kunne faa Oplysninger om, hvad Regeringen tænker sig. Hvis dette imidlertid ikke er Meningen, vil det i den kommende Tid vanskeliggøres Kommunerne at paabegynde nye Arbejder. Man kunde sige, at hvis Laanet var blevet udbudt, vilde de Penge, som var blevet anbragt i Statsobligationerne, ogsaa være gaaet bort fra saadanne Anbringelser som dem, jeg her taler om. Men det er dog ikke i samme Omfang givet, thi et Udbud af Stats-